

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/59/2023
Identifikačné číslo spisu:	1509206292
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1509206292.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R. E. Q., narodeného XX. R. XXXX, L., Č.. E. XXX, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária Ivan Syrový, s r. o. Bratislava, Kadnárová 83, IČO: 47 232 765 proti žalovanej Slovenskej republike zastúpenej Národným bezpečnostným úradom, Bratislava, Budatínska 30, IČO: 36 061 701, o náhradu škody vo výške 48 027,58 eura vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 6C/166/2009, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. júna 2022 sp. zn. 4Co/54/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a proti výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 38 821,41 eura.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 29. júna 2022 sp. zn. 4Co/54/2021 vo výrokoch o trovách konania z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí tretím rozsudkom č. k. 6 C 166/2009-431 z 24. septembra 2018 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 907,69 eura z titulu náhrady škody a nemajetkovú ujmu vo výške 2 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; vo zvyšku žalobu zamietol. Žalovanej nepriznal náhradu trov konania.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 25 ods. 1, § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 písm. c), § 5, § 6 ods. 1 a 3, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 a 2, § 18 ods. 1, § 21 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákona č. 514/2003 Z. z.“) a na základe výsledkov vykonaného dokazovania skonštatoval, že nárok žalobcu je dôvodný sčasti. Z tohto dôvodu priznal žalobcovi náhradu škody vo výške 907,69 eura, čo predstavuje rozdiel medzi príjmom žalobcu, ktorý poberal po preradení na menej zodpovednú funkciu a príjmom, ktorý by bol dosahoval vo funkcii riaditeľa okresného dopravného inšpektorátu za obdobie od 9. marca 2005 do 30. novembra 2005 od preradenia do uvoľnenia zo služobného pomeru na základe jeho žiadosti. Za neodôvodnený považoval uplatnený nárok z titulu rozdielu medzi príjmom, ktorý by žalobca poberal na pôvodnej pozícii a výsluhovým dôchodkom od 1. decembra 2005 do decembra 2009 z dôvodu, že rozdielu medzi príjmom, ktorý poberal na pôvodnej pozícii a výsluhovým dôchodkom v

sume 21 818,86 eura a rozdielu na príjme z titulu výsluhového dôchodku za obdobie januára 2010 do januára 2011 v sume 4 179,50 eura. Uviedol, že žalobca do výsluhového dôchodku odišiel na základe vlastnej žiadosti, z vlastnej vôle, preto jeho tvrdenie, že by bol zotrval v služobnom pomere až do roku 2011, bolo v rovine hypotetickej. Navyše v tejto časti zamietol žalobu aj z dôvodu, že funkcia, ktorú zastával, nie je doživotná a nie je na ňu nárok. Zároveň žalobcovi nepriznal aj nárok vyplývajúci z rozdielu na odchodnom, ani nárok na mesačnú rentu v sume, o ktorú by mal vyšší výsluhový dôchodok, keby zotrval v policajnom zbore.

1.2. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch súd prvej inštancie vychádzal z kritérií vyplývajúcich z § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., po vyhodnotení všetkých do úvahy prichádzajúcich okolností, na základe ktorých dospel k záveru, že vzhľadom na osobu žalobcu, závažnosť vzniknutej ujmy, na okolnosti, za ktorých k nej došlo a na závažnosť následkov, ktoré žalobcovi vznikli v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení, považoval za zodpovedajúcu a primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 eur. Zároveň poznamenal, že v dôsledku rozhodnutí žalovanej bol žalobca preradený pre neho do „podradnej“ funkcie pochôdzkara do obce, z ktorej pochádzal, v ktorej žil, čo veľmi zle znášal a čo sa odrazilo aj na jeho zdravotnom stave. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie mal preukázané, že zažíval psychickú traumu, povahovo sa zmenil, rezignoval na ďalšie aktivity, na ďalšie profesijné uplatnenie aj na spoločenský život, definitívne stratil nádej na predošlý spôsob uplatnenia sa. V kontexte uvedeného konštatoval, že žalobca utrpel závažnú ujmu, ktorej následky sa prejavili nielen v jeho profesionálnom, ale aj v osobnom a rodinnom živote. Priznanú náhradu nemajetkovej ujmy považoval za primeranú s prihliadnutím aj k tomu, že funkciu pochôdzkara de facto nevykonával, lebo od jeho preradenia bol práceneschopný a následne odišiel do výsluhového dôchodku. Z uvedených dôvodov preto žalobu v prevyšujúcej časti, ako aj ďalšie uplatnené nároky ako nedôvodné zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 29. júna 2022 sp. zn. 4Co/54/2021 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietavej časti zmenil tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi z titulu škody a rozdielu na odchodnom spolu sumu 38 821,41 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; zmenil výrok o trovách prvoinštančného konania tak, že žalobcovi priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 73,78 %; žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 86,04 % a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 86,04 %.

2.1. Odvolací súd s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. marca 2021 sp. zn. 4Cdo/64/2020, ktorým bolo dovolanie proti výroku o priznaní náhrady škody v sume 907,69 eura a náhrady nemajetkovej ujmy v sume 2 000 eur a vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcom rozsahu odmietnuté; rozsudok odvolacieho súdu z 30. októbra 2019 sp. zn. 4Co/12/2019 (v spise na č. l. 471) v zmenenom výroku o priznaní sumy 38 821,41 eura, v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil rozsudok odvolacieho súdu a v rozsahu zrušenia vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Predmetom odvolacieho konania zostalo opätovné posúdenie uplatnených námietok žalobcu proti zamietavému výroku vo vzťahu k nároku na náhradu škody o výške 38 821,41 eura.

2.2. Následne citoval ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1 a § 17 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z. a po zhrnutí zisteného skutkového stavu ustálil, že rozhodnutie žalovaného úradu č. p. OKVNBU-976-35/2006-R z 24. mája 2006, ktorým bolo zamietnuté odvolanie a potvrdené rozhodnutie Národného bezpečnostného úradu č. p. PB-6795-17/2003-Ž-12437 z 27. októbra 2004, bolo rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. septembra 2007 sp. zn. 6Sž/44/2006 zrušené podľa § 250j ods. 2 písm. d) a e) Občianskeho súdneho poriadku a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, t. j. pre vadu konania správneho orgánu. Druhé rozhodnutie č. KM-62/PK-2005 z 20. mája 2005, ktorým bolo zamietnuté napadnuté prvoinštančné rozhodnutie riaditeľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove č. 20 z 8. marca 2005, ktorým bol žalobca odvolaný z funkcie riaditeľa Okresného dopravného inšpektorátu v Humennom, Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom a dňom 9. marca 2005 ustanovený do inej funkcie Okresného riaditeľstva Policajného zboru

v Humennom, služobného úradu Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove bolo rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 413/2005-89 zo 7. februára 2008 zrušené podľa § 250j ods. 2 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Po zrušení druhého rozhodnutia úradu bolo rozhodnutie Národného bezpečnostného úradu č. PB-6795-17/2003-Ž-12437 z 27. októbra 2004 zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

2.3. Odvolací súd poukazuje na zákonné podmienky uplatneného nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. konštatoval, že zo strany žalovanej po vydaní rozhodnutia Národného bezpečnostného úradu (ďalej len „NBÚ“) rozhodnutie č. PB-6795/-17/2003-Ž-12437 z 27. októbra 2004, ktorým vyslovil, že žalobcu nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu, bol žalobca rozhodnutím riaditeľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove č. 20 z 8. marca 2005 odvolaný z funkcie riaditeľa Okresného dopravného inšpektorátu v Humennom, Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom a dňom 9. marca 2005 ustanovený do funkcie staršieho inšpektora Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom, služobného úradu Krajského úradu Policajného zboru, do pre neho „podradnej“ funkcie pochôdzkara obce, z ktorej pochádzal, v ktorej žil, čo žalobca veľmi zle znášal a to sa odrazilo aj na jeho zdravotnom stave, čo bolo potvrdené aj svedkami vypočutými v konaní. Súd prvej inštancie skonštatoval, že prvotnou príčinou bolo podľa neho v danom prípade vydanie nezákonného rozhodnutia žalovanej, ktorá následne a bezprostredne vyvolala za následok príčinu inú, a tou bola v danom čase nemožnosť ponechať žalobcu na pôvodnej funkcii a po jeho preradení v služobnom pomere Ministerstva vnútra Slovenskej republiky dosahoval nižší príjem, čím boli splnené všetky zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti štátu pre náhradu škody v zmysle citovaného zákona. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že žalobcovi vznikla škoda v príčinnej súvislosti s rozhodnutiami a že za škodu, ktorá žalobcovi vznikla, zodpovedá štát z titulu objektívnej zodpovednosti a je povinný mu ju nahradiť. Za oprávnený však súd prvej inštancie považoval nárok žalobcu len v sume 907,69 eura, čo predstavuje rozdiel medzi príjmom žalobcu, ktorý poberal po preradení na menej zodpovednú funkciu a príjmom, ktorý by bol dosahoval vo funkcii riaditeľa dopravného inšpektorátu za obdobie od 9. marca 2005 do 30. novembra 2005 t. j. od preradenia do uvoľnenia zo služobného pomeru na základe jeho žiadosti, keď rozdiel medzi zárobkom, ktorý bol žalobcovi vyplatený a bol by mu vyplatený, keby nebol funkčne preradený, predstavuje sumu 907,69 eura. Rozdiel medzi príjmom, ktorý by poberal na pôvodnej pozícii a výsluhovým dôchodkom za obdobie decembra 2005 do decembra 2009 v sume 21 818,86 eura a rozdiel na príjme od 1. januára 2010 do 31. januára 2011, t. j. za 13 mesiacov a na výsluhovom dôchodku v sume 4 179,50 eura súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal, majúci za to, že na túto položku nemá nárok, nakoľko do výsluhového dôchodku odišiel na základe vlastnej žiadosti, z vlastnej vôle a tvrdenie žalobcu, že by bol zotrval v služobnom pomere až do roku 2011 považoval za hypotetické. V tejto súvislosti poznamenal, že uvedená funkcia, ktorú zastával, nie je nárokovateľná a doživotná. Zrejme z rovnakého dôvodu nepriznal žalobcovi ani rozdiel na odchodnom, ktoré žalobcovi bolo vyplatené vo výške 12 084,45 eura a tým odchodným, ktoré by dostal po uplynutí 32 rokov trvania služobného pomeru, tak ako pôvodne plánoval odísť, čo predstavuje sumu 12 823,05 eura, keďže iný dôvod nepriznania tejto časti nároku žalobcu neuviedol. Otázka existencie príčinnej súvislosti medzi zrušenými nezákonnými rozhodnutiami a nárokom na náhradu škody, ku ktorej v dôsledku uvedených nezákonných rozhodnutí došlo bola daná, ku ktorému správnenému záveru dospel aj súd prvej inštancie, avšak odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie považoval za dôvodný aj nárok žalobcu v ním nepriznanom nároku, spočívajúcom v rozdieli medzi príjmom, ktorý by žalobca poberal na pôvodnej pozícii riaditeľa okresného dopravného inšpektorátu a výsluhovým dôchodkom za obdobie od decembra 2005 do decembra 2009 v sume 21 818,86 eura a rozdieli na príjme od 1. januára 2010 do 31. decembra 2011 a výsluhovom dôchodku v sume 4 179,50 eura, nakoľko nezákonné rozhodnutia a vznik škody boli v logickom slede, teda nezákonné rozhodnutia boli príčinou vzniku škody, vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny, príčina musí mať väzbu na vznik škody. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie vyvodeným zo skutkového zistenia, že žalobca odišiel do dôchodku na základe vlastnej žiadosti, z vlastnej vôle a ktorý žalobcovo tvrdenie, že by bol zotrval v služobnom pomere až do roku 2011 považoval za hypotetické. Podľa názoru odvolacieho súdu odchod žalobcu do dôchodku ako ďalšia bezprostredná okolnosť po jeho preradení z funkcie riaditeľa Okresného dopravného inšpektorátu v Humennom, na pochôdzkara mala vecný vzťah k vydaniu nezákonného rozhodnutia, čo vyplýva aj zo žiadosti žalobcu z 29. septembra 2005 o uvoľnenie zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka

Policajného zboru, v ktorej ako dôvod práve uviedol, že „o uvoľnenie zo služobného pomeru žiada z dôvodu, že bol nezákonne dňa 8. marca 2005 odvolaný z funkcie riaditeľa a ustanovený za staršieho inšpektora Obvodného oddelenia Policajného zboru Stakčín, ktoré považuje za nedôstojné, pretože nezodpovedá jeho vzdelaniu, ani doterajšej praxi v Policajnom zbore“. K podaniu žiadosti o výsluhový dôchodok ho viedli práve následky nezákonných rozhodnutí, v dôsledku ktorých bol žalobca preradený z funkcie riaditeľa do funkcie pochôdzkara, vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania zle na neho pôsobiace a nepriaznivo sa odrážajúce sa aj na jeho zdravotnom stave, čo sám súd prvej inštancie skonštatoval aj v odôvodnení rozhodnutia týkajúceho sa priznania náhrady nemajetkovej ujmy. Konštatovanie súdu prvej inštancie, že tvrdenie žalobcu, že by bol zotrval v služobnom pomere až do roku 2011 je v rovine hypotetickej aj z dôvodu, že funkcia, ktorú zastával, nie je nárokovateľná a doživotná, považoval súd prvej inštancie v danom prípade za neopodstatnené, nakoľko v danom prípade bolo treba skúmať danosť príčinnej súvislosti medzi nezákonnými rozhodnutiami žalovaného a škodou vzniknutou žalobcovi v dôsledku týchto nezákonných rozhodnutí. Vo vzťahu k uvedeným dôvodom odvolací súd uviedol, že pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala, nie je pritom rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku. Navyše z logického hľadiska vyplýva, že každý v pozícii žalobcu, nebyť preradenia na podradnejšiu a nezodpovedajúcu funkciu, by sa snažil odpracovať toľko rokov v policajnom zbore, aby mal čo najlepší výsluhový dôchodok, a v tom spočívalo aj legitímne očakávanie žalobcu, ktorý navyše svoju doterajšiu prácu vykonával s láskou a bol aj za ňu oceňovaný.

2.4. Vykonaným dokazovaním nebol preukázaný iný dôvod, ktorý by žalobcu viedol podať žiadosť o uvoľnenie do výsluhového dôchodku ako dôvod, ktorý uviedol aj vo svojej žiadosti z 29. septembra 2005. Aj súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že nakoľko žalobca považoval svoje preloženie do nižšej funkcie vzhľadom na jeho doterajšie pôsobenie za dehonestujúce, rozhodol sa odísť z Policajného zboru. Dňa 29. septembra 2005 požiadal o uvoľnenie zo služobného pomeru, v dôsledku čoho bol k 30. novembru 2005 zo služobného pomeru uvoľnený. Konštatoval tiež, že v dôsledku takéhoto preradenia sa žalobcovi zhoršil zdravotný stav, trpel zvýšeným krvným tlakom, nakoľko každodenný výkon práce mu spôsoboval stres a aj z toho dôvodu nemohol zotrvať v služobnom pomere, preto sa rozhodol z Policajného zboru odísť na vlastnú žiadosť. Žalobca chcel v služobnom pomere zostať s legitímnymi očakávaniami mať v dôsledku neskoršieho odchodu do dôchodku aj vyšší dôchodok a iné skutočnosti, ako uviedol v žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru, ktoré by boli vyvolali u žalobcu rozhodnutie odísť do výsluhového dôchodku skôr, v konaní preukázané neboli. Na základe uvedených skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti v súlade s § 388 CSP zmenil a žalobcovi priznal nárok na rozdiel medzi príjmom, ktorý by poberal na pôvodnej pozícii a výsluhovým dôchodkom za obdobie od decembra 2005 do decembra 2009 v sume 21 818,86 eura, rozdiel na príjme od 1. januára 2010 do 31. januára 2011, t. j. za 13 mesiacov a výsluhovom dôchodku v sume 4 179,50 eura a rozdiel na odchodnom, ktorý by bol dosiahol po uplynutí trvania služobného pomeru v sume 24 907,50 eura a odchodným, ktorý mu nebol vyplatený v sume 12 823,05 eura, teda celkom spolu v sume 38 821,41 eura. O nároku trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol v súlade s § 396 ods. 2 v spojení s § 255 CSP; o nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 a 3 v spojení s § 255 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie (ďalej len „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) CSP. Namietala nedostatočné odôvodnenie uvedené odvolacím súdom o dôvodnosti nároku na náhradu škody z titulu odchodného v sume 38 821,41 eura, ktoré považovala za nekonzistentné a zmätočné. V tejto súvislosti tvrdila, že odvolací súd prevzal právnu argumentáciu z pôvodného rozsudku sp. zn. 4Co/12/2009, ktorú podporil hypotetickým tvrdením, nemajúc podporu a logické zdôvodnenie vychádzajúce zo skutkových zistení a konkrétnych dôkazov. Odvolávajúci sa na zrušujúce uznesenie sp. zn. 4Cdo/64/2020 z 25. marca 2021 dôvodila, že odvolací súd nerešpektoval vyslovený právny záver, v zmysle ktorého bolo povinnosťou odvolacieho súdu náležite posúdiť dôvodnosť uplatnených odvolacích námietok. Zároveň namietala nedostatočné odôvodnenie týkajúce sa uplatnenia kauzality tak v širšom rozsahu. V napadnutom rozhodnutí chýba určenie pomeru medzi náhradou škody a mierou možnej

nezákonnosti rozhodnutia a vzájomnej príčinnej súvislosti. Podľa názoru dovolateľky odvolací súd pri priznaní náhrady škody vychádzal iba zo skutočností súvisiacich so zhoršením fyzického a mentálneho stavu žalobcu, resp. túto žiadosť adekvátnym spôsobom neodôvodnil. Absentuje teda logické vysporiadanie sa so zákonnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. V kontexte uvedeného sa podľa názoru dovolateľky, odvolací súd len obmedzil iba na tvrdenia o vzniku škody, bez skúmania príčinnej súvislosti. Priznaný nárok preto považovala za nedôvodný. Atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina bezprostredne predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí, ak je sprostredkovaný (sp. zn. 4 MCdo/3/2014). V tejto súvislosti podotkla, že aj v zmysle relevantnej judikatúry má kauzalita svoje hranice. Zodpovednosť nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite, keďže atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina bezprostredne predchádza následku a vyvoláva ho (rozsudok Najvyššieho československého súdu z 30. novembra 1976, sp. zn. 2Cz/36/76). Tvrdila, že neexistuje bezprostredný kauzálny nexus medzi rozhodnutím žalovanej a samotnou škodou vo výške 38 821,41 eura. Zároveň nesúhlasila s vyčíslením trov konania odvolacím súdom, ktoré v nadväznosti na preukázané skutočnosti považovala za neopodstatnené. Navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Predložila návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, ktorý odôvodnila existenciou hrozby nenapraviteľnej ujmy žalovanej. Tvrdila, že na účely vyplatenia nároku je potrebné alokovať rozpočtové prostriedky a v prípade ich vyplatenia pred tým než bude rozhodnuté o podanom dovolaní, by žalovanej hrozila ujma z hľadiska obmedzenia disponibilít zdrojov určených na základný chod žalovaného úradu ako ústredného orgánu štátnej správy, s prihliadnutím aj v značnej miere na obmedzené rozpočtové prostriedky.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že z obsahu podaného dovolania vôbec nie je zrejmé, v čom spočíva naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) CSP, z dôvodu namietanej zmlatčnosti. Nesúhlas s právnym posúdením nie je možné podradiť pod uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z uvedeného dôvodu žalobca s podaným dovolaním nesúhlasil. Napadnuté rozhodnutie považoval za zákonné, riadne odôvodnené, dostatočne určité a zrozumiteľné. K veci samej podotkol, že medzi konaním žalovanej vydaním rozhodnutia, príslušný úrad vyslovil, že žalobcu nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu, ktorého následkom bolo ustanovenie do nižšej funkcie nezodpovedajúcej jeho vzdelaniu, existuje priama príčinná súvislosť. Z uvedeného dôvodu žalobca nesúhlasil s tvrdením žalovanej, že neexistuje bezprostredný kauzálny nexus medzi rozhodnutím žalovanej a samotnou škodou vo výške 38 821,41 eura. Zároveň sa nestotožnil s názorom žalovanej o dôvodnosti vyhovieť návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Navrhol dovolanie odmietnuť. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) nezistil splnenie podmienok pre vyhovieť návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

7. Dovolací súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie vo veci samej je potrebné odmietnuť. Vo vzťahu k výrokom o trovách konania je dovolanie nielen prípustné, ale aj dôvodné.

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne

napadnúť dovolaním.

10. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

12. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

13. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

14. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

15. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

16. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala nerešpektovanie vysloveného právneho názoru odvolacieho súdu v uznesení z 25. marca 2021 sp. zn. 4Cdo/64/2020, neuvedenie žiadnych konkrétnych dôkazov, na základe ktorých odvolací súd dospel k záveru o dôvodnosti nároku na náhradu škody, ktorých logické prepojenie by odôvodňovalo priznanie náhrady škody a rozdielu na odchodnom v sume 38 821,41 eura. Zároveň dovolateľka namietala nevysporiadanie sa so všetkými ňou uvedenými skutočnosťami a dôkazmi predloženými, ako aj nesúhlasila s vyčíslením trov konania.

17. Dovolací súd uznesením z 25. marca 2021 sp. zn. 4Cdo/64/2020 dovolanie proti výroku o priznaní náhrady škody v sume 907,69 eura a náhrady nemajetkovej ujmy v sume 2 000 eur a vo výroku,

ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá odmietol. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Co/12/2019-471 z 30. októbra 2019 v zmenenom výroku o priznaní sumy 38 821,41 eura, vo výroku o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie. Vo vzťahu k zrušujúcemu výroku uložil odvolaciemu súdu opätovne posúdiť dôvodnosť uplatnených námietok vyplývajúcich z odvolania žalobcu proti zamietavému výroku v rozsahu zrušenia dovolacím súdom vo vzťahu k nároku na náhradu škody a rozdielu na odchodnom vo výške 38 821,41 eura a vo veci samej rozhodnúť. Zároveň poznamenal vyhotovenie písomného rozhodnutia v súlade s náležitosťami odôvodnenia rozhodnutia vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP.

18. Právna teória i súdna prax rozoznávajú dva základné typy záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu, a to na jednej strane záväznosť precedenčnú alebo judikatórnu, teda v inej než prejednávanej skutkovo a právne obdobnej veci, na druhej strane záväznosť kasačnú alebo inštančnú v tej istej, priamo prejednávanej veci. Pre konanie po zrušení rozhodnutia dovolacím súdom platí bezvýnimočne zásada viazanosti a podriadenosti nižšieho súdu právnym názorom vysloveným dovolacím súdom. Kasačná (inštančná) záväznosť môže byť reflektovaná len bezpodmienečným rešpektovaním rozhodnutia najvyššieho súdu. Viazanosť súdu nižšieho stupňa právnym názorom súdu vyššieho stupňa je zároveň vykonaním ústavného princípu práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktorého je integrálnou súčasťou (uznesenie najvyššieho súdu z 31. marca 2016 sp. zn. 3Cdo 12/2016 zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2016 pod R 76/2016).

19. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, odvolací súd viazaný vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu vo veci samej opätovne rozhodol. Predmetom odvolacieho konania bolo prejednanie a rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti zamietavému výroku rozsudku súdu prvej inštancie o nepriznaní nároku žalobcu na náhradu škody a rozdielu na odchodnom. Z výsledkov vykonaného dokazovania a ustáleného skutkového stavu vyplýva, že žalobca od roku 2004 pracoval vo funkcii riaditeľa Okresného dopravného inšpektorátu v Humennom v hodnosti podplukovník, kde bol zaradený v 7. platovej triede. Žalovaná vydala dňa 27. októbra 2004 rozhodnutie č. PB-6795-17/2003-Ž-12437, ktorým vyslovila, že žalobcu nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivú osobu, pričom pre vykonávanie funkcie riaditeľa dopravného inšpektorátu sa vyžadovalo, aby mal získanú bezpečnostnú previerku. Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie a Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 25. septembra 2007 sp. z. 6Sž/44/2006 zrušil rozhodnutie odvolacieho orgánu, ktorý zamietol odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu NBÚ. Následne odvolací výbor - výbor Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie rozhodnutí NBÚ rozhodnutím VPR NBÚ 0283-7/2006 zrušil aj rozhodnutie NBÚ pre jeho nezákonnosť. Personálnym rozkazom č. 20 Krajského riaditeľa Policajného zboru Slovenskej republiky v Prešove bol žalobca odvolaný z funkcie riaditeľa Okresného dopravného inšpektorátu v Humennom a personálnym rozkazom č. 19 riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Slovenskej republiky v Humennom bol menovaný do funkcie staršieho inšpektora, a to na základe rozhodnutia žalovanej. Následne bol žalobca zo 7. platovej triedy preradený do 4. platovej triedy. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky rozhodnutím č. KM-62/PK-2005 z 20. mája 2005 zamietlo odvolanie žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu - personálnemu rozhodnutiu č. 20. Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 1S/413/2005 zo 7. februára 2008 zrušil obidve rozhodnutia správnych orgánov a vec im vrátil na ďalšie konanie. Následne žalobca dňa 29. septembra 2005 požiadal o uvoľnenie zo služobného pomeru, v dôsledku čoho bol k 30. novembru 2005 uvoľnený zo služobného pomeru. Od 1. decembra 2005 je poberateľom výsluhového dôchodku. Z titulu nároku na náhradu škody si uplatnil rozdiel vo výške platu, ktorý by dosahoval ako riaditeľ dopravného inšpektorátu v porovnaní s výsluhovým dôchodkom v sume 21 818,86 eura za obdobie od decembra 2005 do decembra 2009. Ďalej rozdiel na odchodnom k 30. novembru 2005 v sume 12 084,45 eura, ktoré mu bolo vyplatené a odchodným, ktoré by dostal po uplynutí 32 rokov trvania služobného pomeru ako plánoval odísť predstavuje sumu vo výške 12 823,05 eura. Z titulu celkovej škody na výsluhovom dôchodku za obdobie od 1. januára 2010 do 31. januára 2011 t. j. za 13 mesiacov á 321,50 eura si uplatnil sumu vo výške 4 179,50 eura.

20. Odvolací súd po právnom posúdení uplatneného nároku, citujúc ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a), ods. 2, § 16 ods. 1 a § 17 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z., skonštatoval splnenie zákonných predpokladov pre uplatnenie nároku na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia, existencie

príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutia žalovanej a Krajského riaditeľa Policajného zboru Slovenskej republiky v Prešove boli v rámci správneho súdnictva zrušené pre podstatné vady konania, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia, súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade boli kumulatívne splnené zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu. Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. je ustanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné. Vo vzťahu k náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím základné podmienky vzniku nároku na náhradu škody ustanovuje § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. tým, že ustanovuje ako predpoklad na náhradu škody (mimo iného) vydanie nezákonného rozhodnutia a ďalej jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené na to príslušným orgánom práve z dôvodu nezákonnosti. Z takéhoto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia (jeho nezákonnosť) zrejmý (II. ÚS 25/2011). V kontexte uvedeného skonštatoval, že súd prvej inštancie správne považoval za preukázané, že žalobcovi vznikla škoda v príčinnej súvislosti s rozhodnutiami žalovanej, za ktorú zodpovedá štát z titulu objektívnej zodpovednosti. Vo vzťahu k posúdeniu existencie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, odvolací súd poukázal na právne závery vyplývajúce z rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/24/2011, 5Cdo/126/2009, ako aj judikát R 21/1992 a uviedol, že z celého reťazca všeobecnej príčinnej súvislosti treba sledovať príčiny a následky, ktoré sú dôležité pre zodpovednosť za škodu. Príčinou škody môže byť taká skutočnosť, bez ktorej by následok nenastal. Zhrnutím ustáleného skutkového stavu súdom prvej inštancie, sa odvolací súd nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie o nedôvodnosti nároku na náhradu škody spočívajúcim v rozdieli medzi príjmom, ktorý by žalobca poberal na pôvodnej pozícii riaditeľa okresného dopravného inšpektorátu a výsluhovým dôchodkom za obdobie od decembra 2005 do decembra 2009 v sume 21 818, 86 eura a rozdieli na príjme od 1. januára 2010 do 31. januára 2011 a výsluhovom dôchodku v sume 4 179,50 eura, nakoľko nezákonné rozhodnutia a vznik škody boli v logickom slede, teda boli príčinou vzniku škody, vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Zároveň sa odvolací súd nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie vyvodeným zo skutkového stavu, že žalobca odišiel do dôchodku na základe vlastnej žiadosti, z vlastnej vôle. Taktiež v názore, že tvrdenie žalobcu o zotrvaní v služobnom pomere až do odchodu do dôchodku považoval za hypotetické, ako aj tvrdenie, že funkciu, ktorú zastával, nie je nárokovateľná a doživotná. V kontexte uvedeného odvolací súd poznamenal, že pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala, nie je pritom rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku. Navyše z logického hľadiska vyplýva, že každý v pozícii žalobcu, nebyť preradenia na podradnejšiu a nezodpovedajúcu funkciu, by sa snažil odpracovať toľko rokov v Policajnom zbore, aby mal čo najlepší výsluhový dôchodok, a v tom spočívalo aj legitímne očakávanie žalobcu, ktorý navyše svoju doterajšiu prácu vykonával s láskou a bol aj za ňu oceňovaný. Vykonaným dokazovaním nebol preukázaný iný dôvod, ktorý by žalobcu viedol podať žiadosť o uvoľnenie do výsluhového dôchodku ako dôvod, ktorý uviedol aj vo svojej žiadosti z 29. septembra 2005. Aj súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že nakoľko žalobca považoval svoje preloženie do nižšej funkcie vzhľadom na jeho doterajšie pôsobenie za dehonestujúce, rozhodol sa odísť z Policajného zboru, preto požiadal o uvoľnenie zo služobného pomeru, v dôsledku čoho bol k 30. novembru 2005 zo služobného pomeru uvoľnený. Konštatoval tiež, že v dôsledku takéhoto preradenia sa žalobcovi zhoršil zdravotný stav, trpel zvýšeným krvným tlakom, nakoľko každodenný výkon práce mu spôsoboval stres a aj z toho dôvodu nemohol zotrvať v služobnom pomere, preto sa rozhodol z Policajného zboru odísť na vlastnú žiadosť. Žalobca chcel v služobnom pomere zostať s legitímnymi očakávaniami mať v dôsledku neskoršieho odchodu do dôchodku aj vyšší dôchodok a iné skutočnosti, ako uviedol v žiadosti o uvoľnenie zo služobného pomeru, ktoré by boli vyvolali u žalobcu rozhodnutie odísť do výsluhového dôchodku skôr, v konaní preukázané neboli. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd v súlade s § 388 CSP zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavom výroku a žalobcovi priznal nárok na náhradu škody celkom vo výške 38 821,41 eura, ktorú sumu špecifikoval (body 31 až 37 odôvodnenia).

21. Nadväzujúc na uvedené, dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie uvedené odvolacím súdom najmä v bodoch 31. až 37., ale aj v celom jeho kontexte s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie, ktoré tvoria jeden celok vo vzťahu k ustáleniu zisteného skutkového stavu (IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), spĺňa zákonné náležitosti odôvodnenia rozhodnutia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 CSP a § 393 ods. 2 CSP. Základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). V preskúmvanej veci odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej, formálnej štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z jeho obsahu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé. Z uvedeného dôvodu nie je možné dospieť k záveru o nerešpektovaní povinnosti odvolacieho súdu opätovne prejednať a rozhodnúť o odvolaní, ako aj vyhotoviť písomné rozhodnutie v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP. Namietané porušenie kasačnej záväznosti preto nie je opodstatnené.

22. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP (R 54/2012). Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia dovolateľke znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožnila, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05; m. m. I. ÚS 218/2019).

23. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

24. Rovnako EŠLP stabilne judikuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, zároveň však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Španielsku z 29. apríla 1993; m. m. II. ÚS 410/06, I. ÚS 736/2016).

25. K namietanému nevysporiadaniu sa so všetkými skutkovými okolnosťami, na ktoré žalovaná v priebehu konania poukazovala, dovolací súd len dodáva, že odvolací súd bol viazaný dôvodmi odvolania žalobcu, nie žalovanej, ktorá v konaní pred súdom prvej inštancie bola úspešná.

26. Vychádzajúc z uvedeného preto dovolací súd konštatuje, že vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej nezistil existenciu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto dovolanie v tejto časti v súlade s § 447 písm. c) CSP ako neprípustné odmietol.

27. Vo vzťahu k výrokom o trovách konania dovolateľka namietala nepreskúmateľnosť vo vyčíslení. Z odôvodnenia uvedeného v bode 38. vyplýva, že odvolací súd na rozhodnutie o trovách konania aplikoval zásadu úspechu strany v spore vyplývajúcu z § 255 ods. 1 CSP a následne stanovil pomer úspechu a neúspechu žalobcu v spore. Z jeho vyčíslenia nie je možné zistiť akým spôsobom dospel k stanovenému pomeru, preto dovolací súd považoval uplatnenú námietku nepreskúmateľnosti vo vzťahu k týmto výrokom za dôvodnú.

28. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania, a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 ústavy, prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v procesnom predpise, ktorú treba vykladať v súlade s vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, možno považovať rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, preto je preskúmateľné v dovolacom konaní v zmysle § 420 CSP (I. ÚS 387/2019, I. ÚS 275/2018).

29. Z uvedeného dôvodu dovolací súd vo vzťahu k výrokom o trovách konania zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

30. V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu opätovne rozhodnúť o nárokoch na náhradu trov celého konania v súlade s § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 2 a § 453 ods. 3 CSP. Z dôvodu uplatnenia žalobcom viacerých samostatných nárokov, pri rozhodovaní o trovách konania je potrebné zohľadniť zásadu úspechu pre priznanie nároku na náhradu trov konania pri každom nároku samostatne. V danom prípade je potrebné zohľadniť pomer úspechu a neúspechu strany s prihliadnutím na rozhodnutie vo veci samej a žalobný návrh a na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania aplikovať ustanovenie § 255 ods. 1 a 2 CSP.

31. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

32. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

33. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z

hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

34. Dovolací súd posudzujúc prípustnosť dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 421 ods.1 CSP v súlade s § 432 CSP v spojení s § 124 CSP (I. ÚS 51/2020), v snahe autenticky porozumieť textu dovolania (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019) dospel k záveru, že dovolateľka namietala posúdenie otázky príčinnej súvislosti v širšom rozsahu z dôvodu, že podľa jej názoru neexistuje bezprostredný kauzálny nexus medzi rozhodnutím žalovanej a samotnou škodou. V tejto súvislosti poukázala na právny záver vyplývajúci z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4MCdo/3/2014, podľa ktorého atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina bezprostredne predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí, ak je sprostredkovaný.

35. Dovolací súd v rámci dovolacieho prieskumu prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie je procesne prípustné, preto sa následne zaoberal podstatou namietaného nesprávneho právneho posúdenia otázky existencie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

36. Predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci je a) nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci, b) existencia škody a c) príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a škodou. Nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci musí byť priamou, bezprostrednou a nesprostredkovanou príčinou škody, bez ohľadu na to, či ide o skutočnú škodu alebo ušlý zisk. Nestačí, ak je iba sprostredkovanou príčinou škody. Atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho (I. ÚS 177/08).

37. Z rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu vyplýva, že otázkou posúdenia príčinnej súvislosti sa dovolací súd zaoberal v napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/130/2010, 5Cdo/126/2009, 2Cdo/144/2008, R 21/1992.

38. Z rozsudku najvyššieho súdu z 30. júna 2010 sp. zn. 5Cdo/126/2009 vyplýva, že v právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi ako ujmou ako následkom a ako skutočnosťou ako príčinou tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmou poškodeného pokiaľ vznikla a konkrétnym konaním škodcu, ak je protiprávne sa zisťuje príčinná súvislosť. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná sama je následkom niečoho a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Totožný právny názor vyplýva aj uznesenia najvyššieho súdu z 29. októbra 2009 sp. zn. 2Cdo/144/2008.

39. V rozsudku z 28. októbra 2010 sp. zn. 3Cdo/130/2010 najvyšší súd uviedol, že o vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) ide vtedy, ak je medzi protiprávnym konaním škodcu a vznikom škody vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu

nevznikne. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti je treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala a je rozhodujúca iba vecná súvislosť príčiny a následku.

40. V preskúmvanej veci odvolací súd pri posudzovaní splnenia zákonných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu správne skonštatoval kumulatívne splnenie zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu. Vo vzťahu k namietanému posúdeniu existencie príčinnej súvislosti vychádzal z rozhodnutia najvyššieho súdu z 25. mája 2011 sp. zn. 5Cdo/24/2011, 5Cdo/126/2009, ako aj judikátu R 21/1992, ktoré právne závery sú v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Zo sledu relevantných skutkových okolností vyplývajúcich zo zisteného skutkového stavu správne dospel k záveru, že o preukázaní priamej vecnej súvislosti príčiny a následku medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody materiálnej škody. V kontexte uvedeného zdôraznil, že pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (R 21/1992).

41. Napokon aj z uznesenia najvyššieho súdu zo 16. decembra 2015 sp. zn. 4MCdo/3/2014, na ktoré poukázala dovolateľka taktiež vyplýva totožný záver ako vo vyššie uvedených rozhodnutiach v znení, že „pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmovou poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní

príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej (bezprostredne) súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.

42. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd konštatuje, že napadnutým rozhodnutím nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe pri riešení otázky existencie príčinnej súvislosti medzi škodu a nezákonným rozhodnutím, preto z uvedeného dôvodu dovolací súd dovolanie v súlade s § 447 písm. c) CSP odmietol, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

43. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolací súd uvádza, že nie je viazaný pod ktoré písmeno dovolateľka podané dovolanie zaradí. V súlade s ustanovením § 432 CSP postačuje vymedzenie dovolacieho dôvodu uvedením právneho posúdenia veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedením, v čom nesprávnosť právneho posúdenia spočíva (I. ÚS 488/2023, I. ÚS 51/2020, III. ÚS 76/2021, III. ÚS 163/2021). Posúdením dovolania podľa obsahu v súlade s § 124 CSP dovolací súd vyabstrahoval právnu otázku týkajúcu sa posúdenia existencie príčinnej súvislosti v rámci namietaného odklonu od ustálenej rozhodovacej dovolacieho súdu, s ktorou námietkou sa vecne vysporiadal. Existenciu rozdielnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení vymedzenej otázky dovolací súd nezistil.

44. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania vzhľadom na zrušenie napadnutého rozhodnutia vo výrokoch o trovách konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 1 a 3 CSP).

45. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.